

2.4 Główne wnioski z diagnozy - badania poprzedzającego opracowanie Założeń Programu

Badanie poprzedzające przygotowanie Założeń Programu współpracy wykazało, że współpraca MKiDN z organizacjami pozarządowymi przybiera różne formy i jest realizowana na szeroką skalę¹⁹. W trakcie badania zdiagnozowano mocne i słabe strony współpracy oraz szanse i ryzyka związane z jej rozwojem.

Mocną stroną dotychczasowej współpracy jest fakt, iż organizacje pozarządowe są ważnym partnerem dla resortu, a urzędnicy doceniają wkład i wysiłki podejmowane przez organizacje pozarządowe w działaniach w obszarze kultury i dziedzictwa narodowego. Badani docenili szeroki zakres oraz stosowanie różnych form współpracy, a także wykorzystanie elektronicznego systemu składania wniosków. Pozytywnie oceniane jest też nawiązywanie osobistych relacji z osobami odpowiedzialnymi po stronie Ministerstwa za nadzorowanie realizacji projektów i ich rozliczanie. Mocną stroną współpracy jest także uregulowanie kwestii udzielania patronatów oraz coraz wcześniejsze ogłaszanie konkursów. Pozytywnie oceniono także działania Rady Organizacji Pozarządowych przy Ministrze KiDN.

Wśród problemów identyfikowanych w trakcie dotychczasowej współpracy można wymienić pojawiające się wątpliwości dotyczące procedur konkursowych, w szczególności brak oceny opisowej w procedurze oceny wniosków i niejasność procedury odwoławczej. Wskazano także na kwestię braku zależności pomiędzy oceną merytoryczną i oceną zgodności zadania ze strategicznymi celami danego programu. Problemami dostrzeganymi przez organizacje pozarządowe są także nadmierna biurokratyzacja, usztywnienie procedur, niedostateczna reprezentatywność Rady Organizacji Pozarządowych przy Ministrze KiDN oraz jej niewystarczające umocowanie i poparcie w środowisku. Respondenci wskazywali także na problem polegający na braku w sektorze pozarządowym wspólnej wizji roli organizacji kulturalnych.

Diagnoza pozwoliła na identyfikację pozytywnych czynników warunkujących zmiany w zakresie współpracy. Są nimi m.in. otwartość na współpracę pracowników MKiDN oraz fakt, iż pewne zmiany już zachodzą. Przykładem może być ogłaszanie konkursów na projekty wieloletnie, wspomniane wyżej coraz wcześniejsze uruchamianie konkursów w ramach Programów Ministra KiDN, a także możliwość finansowania etatów z dotacji. Za czynniki ryzyka uznano centralizację działań w obszarze kultury i dziedzictwa narodowego, brak współpracy z władzami samorządowymi, brak przepływu informacji o grantobiorcach pomiędzy poszczególnymi departamentami MKiDN oraz instytucjami mu podległymi, znaczną dywersyfikację trzeciego sektora w obszarze kultury i podział na duże organizacje ogólnopolskie i małe organizacje lokalne. Jak wynika z wypowiedzi respondentów, reprezentantów trzeciego sektora i przedstawicieli MKiDN, przyczyną ograniczeń współpracy bywają również stereotypy.

2.5 Uzasadnienie potrzeby przyjęcia Programu współpracy

Sektor organizacji pozarządowych działających w obszarze kultury i dziedzictwa narodowego jest jednym z kluczowych partnerów MKiDN na wielu płaszczyznach projektowania i realizowania polityki kulturalnej państwa. Organizacje pozarządowe, będące emanacją ważnej w procesie budowania społeczeństwa obywatelskiego aktywności, stanowią ważne źródło wiedzy, doświadczeń

¹⁹ M. Arczewska, *op. cit.*, str. 30 i nast.